

Sjostakovitj ivast ikki eina løtu:

TÓNLEIKUR ER VÁPÐ MÍTT

— Tónleikur skal hava ávíst innihald, sigur Sjostakovitj, sum varð havdur í tónleikaheimin, bert 9 ára gamalur. Stutt eftir byrjaði hann at skriva tónleik.

Danski blaðstjórin, Grímur Gunnarsson, hevur prátað við russiska tónasmiðin

— Nútímans tónleikur kann endá við, at klaverið verður smíðrað. Hvát siga tygum til hesa hugsan?

Eitt bros ferðast um enníð á Sjostakovitj. Skjótt. Dmitrij Sjostakovitj telist millum størstu russisku tónasmiðir nú á døgum. Hann ber orð fyrri at vera álvarsamur. Og kanska kemur tað best til sjónðar í hesum sambandi. Men aftur til spurningin. Svárið verður:

— Eg haldi ónga orsök vera at smíðra klaverið, sum tygum spyrja. Eg hugsi at tygum gera ov mikið av. Eg havi sæð lóggar atburðir í samband við klaverspel, meiri enn so, men álvarasat! Verður eitt klaver smíðrað, so kann orsøkin vera onnur enn tann, at viðkomandi, ið leikar á tí, er ov harðligur.

Tyngd?

— Kann tónleikur gerast ein tyngd?

— Tað ber ikki til at skapa sær nakra tilveru uttan tónleik. Sjálvandi kann tyngd vera í tónleiki, um ein bert lagar tilveru sína á slíkan hátt.

— Hvát hendir, tá tygum skriva tónleik?

— Tá eg skrivi tónleik, nýti eg alt tónleikavirksemi mítt. Av øllum alvi. Eg leggi dent á, at tann parturin av tónleikinum skrivaður verður, og sumætlast siga nakað við áhoyran, retti ligan kann fáa røddina fyrri seg. Men hetta er ikki altíð eydnast mæ. Minni enn so.

Ikki dómari yvir tónleikinum

— Hvussu virða tygum tónleik?

— Ein skal altíð vera varin og ikki dóma seg sjálfan. So leiðis kann eg ikki dóma tónleik min. Tað megu áhoyrarin um ella starvsfelagar mínir gera.

Ofra verðj eg spurður, hvat tónleikaverk, eg eri vorðin mest glaður fyrri, og sum eg sjálvur havi skrivað. Svar mitt er: Tað tónleikaverkið havi eg aldri skrivað. Og tann dagin, verkið er skrivað, so havi eg onki meiri at gera.

— Vilja tygum ikki meta um egna tónleik tygara?

— Orsøknar eru margar. Eg kann ikki, og eg haldi tað heldur ikki vera uppgáva mín, at meta um egna tónleikaverk míni. Tað eru hópin av villum í tónleikaverkum mínum.

Tónleikur er vápn mítt

— Tað er onkur, sum heldur, at tygum stundum nýta ov nógvar nótar í verkum tygara. Fer viðkomandi skeivur?

Sjostakovitj flennir. Í kýki. — Ov nógvar nótar... Eg haldi ikki, at eg nýti fleiri enn teir, sum eru neyðugir.

— Ongantið ein nóta ovnið?

— Kann vera, og eri eg hugaður at gera broytingar, um ynski eru.

— Er tónleikur fyrri tygum eitt vápn?

— Tónleikur er vápn mítt. Tað hevur hann altíð verið. — Krevst tað, at tónleikur skal hava ávíst innihald?

— Tað haldi eg má krevjast. Uttan ávíst innihald er tónleikur ikki list.

Undirhald

— Skal tónleikur eisini vera undirhald?

— Tónleikur kann eisini vera undirhaldandi. Í hesum sambandi kunnu verða nevndir tónasmiðir Offenbach og Strauss.

Er tað ikki torført at finna ávíst innihald í tónleiki Strauss? — Avgjørt ikki torført. Um veruleiki er í tí, at tónleikur froir oyrað, so hevur tónleikur Strauss stórt virði.

— Tygum hava stundum sagt, at tað er av týðningi fyrri tygum, at flest øll skilja tónleik tygara?

— Eg kann bert svara jättandi uppá spurningin. Tjakovski segði einaferð, at ynski hansara var, at øll menniskju skuldu kenna og elska tónleik hansara. Eg eri ikki Tjakovski, men endamálið er hitt sama.

Beatles

— Hvør er áskoðan tygara um Beatles?

— Alt annað enn bjørt.

— Sagt verður, at beatlarnir veruliga hava skil fyrri tónleiki.

Sjostakovitj yppir øksl.

— Eg kann ikki gera meg til talsmann fyrri hesum. Men eg havi óngan áhuga fyrri tónleiki beatlanna.

Operettur

— Tygum hava ikki skrivað operettur í brátt mong ár?

— Tað er langt síðan. Men áhugin er stórur.

— Er tað ein ljódmúsur millum Sovjet og umheimin?

— Í Sovjet eru hópin av tónasmiðum. Eg haldi, at tónleikasambandið millum Sovjet og Danmarkar átti at verið stórri í mun til nú.

Stravinsky

— Hvør er áskoðan tygara um landsmannin, Stravinsky?

Bernstein

— Hvør er áskoðan tygara um Bernstein, hin amerikanska tónaleiðaran?

— Hann er stórfingin. Hann er ein góður leiðari.

Sonurin

— Sonur tygara er pianistur. Skrivar hann tónleik?

Sjostakovitj, sum er limur í Ovastu Sovjettini, ber ikki tokka til ávísan tónasmið.
- Mær hóvar teir allar, sigur hann.

— Hann er høgt í metum. Mær hóvar hann væl. Meginparturin av tónleikaverkum hansara eru frálík. Tað sama halda allir hinir tónasmiðir í Sovjet.

— Tygum skrivaðu Leníngradsymfoniina, meðan býurin varð álopin. Kunnu tygum nakrantíð gloyma teir ræðuliga dagarnar?

— Nei!

Bumburnar

Svar tónasmiðsins kom knappliga. Síðan var tagna:

— Eg hoyri framvegis bumburnar gella, kanska harðari enn ter gjordu, tá Leníngrad varð álopin. Og ógvusligari verður tað, hvørja ferðina eg hoyri Leníngradsymfoniina.

— Hvát halda tygum um Beethoven?

— Mær hóvar hann væl. Eins og mær hóvar aðrar tónasmiðir.

Onkur hevur spurt meg, hvønn tónasmið mær hóvar best, men eg havi bert svarað: Eg kann ikki skilja imillum.

FØROYA

BANKI

banki FØROYA

Kjølestoffer
Fylgistið Jersey
100% strygeli
í síðstu nýja
móttíð og fæver.
Direkt frá vev
til Dón frá 24,-
kr. pr. m. m. m. m.
og post. Bedde
140-150 cm.

Prøver og farvekatalog sendes ved modt. af frankeret svarbrev (90 øre)

Fabrikant J. Nørgaard
Bredgade 83 - 7441 Bording - Tlf. 06-881219

Hon græt

— Hava tygum eisini skundað undir egna børn tygara?

— Eg royndi tiltakið móti dottirini, men tá hon fór at gráta, kundi eg ikki meiri. Sonurin harimóti tók væl móti...

Eg havi júst skrivað eina strúkiqvartett. Tónarnir sveima í heilenum. Stundum. Eg eri tí ikki byrjaður at skriva nakað annað. Eg er vorðin gamal og tónleikaskrivingin gongur ikki so skjótt sum hon gjordi tað áður.

Ríkur í lívinum

— Verður tað aldri annað í lívi tygara enn tónleikur?

— Um ikki aðrir tættir, so gerst lívið tvørligt at líva. Eg fáist við annað enn bert at skriva tónleik. Eri nevnliga politikari. Limur í Ovastu Sovjettini. Eg havi lívað eitt ríkt lív. Sjálvandi hava tað eisini verið ringar lotur, og eg eri glaður um, at eg kortini havi havt ein serstakan tátt at trivið í, tá á hevur staðið, nevnliga Tónleikin.

Um eg kundi lívað einferð enn hevði eg viljað verið tónasmiður. Tað góða vinnur altíð á tí illa. Altíð.

Eitt bros ferðast um enníð á Sjostakovitj.....

Sera væleydnað konsert

Næstseinstasta sunnudag kom kallakórið Preystir til Føroya á songferð. Tilsamans luttóku 31 mans og 2 kvinnur í kórinum, sum er hitt elsta á Íslandi.

Hetta er fyrsta ferðin at Preystir vitjar úttanlands. Kallakórið plagar annars at hava konsertir í útvarpi og sjónvarpi, eins og tað ofta ger sangferðir kring Ísland.

Fyrsta konsertin hjá Preysti var Kristi himmalfaradag í kommunuskúlahøllini í Havn. og var sera væleydnað. Stúgvandi fult av fólki hevði leitað sær niðan í kommunuskúlahøllina fyrri at hoyra Preyst. Skrá kórins var sera fjølbroytt og væl loygd til rættis. Skráin var fátáð bæði íslendsk lög og útlendsk lög. Av tí íslendska tónleikinum sang kórið m.a. »Vøgguljóð« av ávíkavist Schubert og Brahms. Millum tann útlendska tónleikin var tann nýmótans popperingin av »Jesus Christ Superstar«. Hesin parturin av konsertini var tann, sum var mest framúr. Undirspælið til lögini hevði Agnes Love, og var framúr gott. Agnes Love hevur granskað tónleik í Eysturýskalandi, og tók prógv har í 1967. Kontrabass-

leikari var Njál Sigurjónson, sum eisini sýndi kynstur sitt væl. Eisini varð sungið solo, og vóru tað Haukur Þórðarson og Inga Maria Eyðólfssdóttir, sum fóru fram henda liti konsertini. Tað var heilt eina-standardi, sum hesi fóru sanglutt sín fram. Sangstjórin Eirikur Sigtryggsson hevur ivaleyst gjørt eitt stórt arbeiði við Preysti, og hevur so sanniliga fingið kórið upp á eina hædd við fremstu kór í Norðanlondum. Øll tey luttakandi í kórinum røktu sín leiklut sera væl. Fyri tann tónleikaáhugaða var konsertin hjá Preysti søgulig og minnisrík. Henda konsertin telist millum teir fremstu sum hava verið leiktar har á landi.

Fagnaðurin var alstórur millum ta stóru áskoðarafjøld sum hevði leitað sær oman í kommunuskúlahøllina fyrri at hoyra Preyst.

Eisini seinasta friggjakvöld var konsertin hjá Preysti uppførtur og var líka stór áskoðarafjøld sum kvöldið fyrri. Preystir bar eisini tónleik sín fram á Norðoyastevnu.

Tað er at vóna, at vit einaferð enn fáa vitjan av elsta kallakóri á Íslandi.

J.F.N.